

BEGEISTRET: Audne Kristiansen Stømner fra Kongsvinger var ikke alene om å bli begeistret over fisketilbudet på Østkjølen. Her finnes flotte ørretvann som det er enkelt å komme seg til, var hans kommentar. Her med ørreter fra «familievannet» Langtjønn.

STATUTT: Koppang sportsfiskeres forening har siden 1931 forvaltet fiskevannene på Østkjølen. En viktig statutt ved foreningens opprettelse var å «opphjelpe edel fiskebestand, og skaffe foreningens medlemmer adgang til fiske og rekreasjon». Den oppgaven har dagens ildsjeler i foreningen klart å videreføre med glans! Bildet viser gapahuken ved Skårnsjøen. Terningkast seks for den!

A man in a red jacket and dark cap is sitting on a log in front of a rustic log cabin with a corrugated metal roof. The cabin is situated in a forest with tall trees. A blue net is hanging from the eaves of the cabin. The scene is lit with a cool, blue-toned light, suggesting dusk or dawn.

Tre ord har vært sentrale siden Koppang sportsfiskeres forening ble stiftet i 1931: «Til sportsfiskets fremme». Det lever de opp til også i 2014.

Ørreten på Østkjølen

Første natta tar vi i gapahuken ved Skårnsjøen. Ørret på halvkiolen er ikke uvanlig her. Neste dag drar vi innover der storfisken vaker. Veien inn er ikke lang og stien veldig enkel å gå.

Dette var siste beskjeden kjentmann Per Harry Øien ga før avreisen til Østkjølen i Koppang.

Morten Borgenvik Stensaker

Tekst og foto

«6 VANN PÅ 6 KM»

Østkjølen – eller Kjølen – ligger 650–750 moh sør for Koppang sentrum i Østerdalen, Hedmark, og vest for Storsjøen. I området som Koppang sportfiskeres forening (KSF) disponerer finner vi 14 vann/tjerner. I de fleste av disse er det ørret av fint merke. KSF driver også et meget aktivt arbeid både i forhold til fiskekultivering og tilrettelegging for folk flest. Noe de har klart på en utmerket måte!

Et av tilbudene er fiskerstien «6 vann på 6 km». Turen starter fra en p-plass sørvest i området. Stinettet i dette området er godt merket. Egne blåplasser er tilrettelagt ved vannene. Navnene på vannene langs løypa er: Mørbekktjønn, Negardskroktjønn, Svarttjønn, Vakkertjønn, Langtjønn og Brennkroktjønn.

«KJØLENE»

– Er du ute etter de største fiskene, bør du merke deg Brennkroktjønn, Svarttjønn og Negardskroktjønn, forteller Per Harry Øien, som er en av ildsjelene i foreningen. I sistnevnte tok han en ørret på sluk i 2010 som veide 3 kg.

Navnet «kjølen» skriver seg mest sannsynlig fra alle åsene her, fjellformasjoner som lokalt kalles «kjøler», altså kjøler som ligger øst for Glomma/Stor-Elvdal.

Klimaet er et typisk innlandsklima, med ganske lange og strenge vintre og varme og relativt tørre somrer. Bergarten i området består av harde og næringsfattige gneiser. Dette til sammen gir et artsfattig vegetasjonsbilde; blåbærgranskog på fuktigere mark og furuskog med lav og lyng på høydedragene. Foruten vannene er det også områder med myr, fjell og ur.

VAKKERTJØNNHYTTA:
Vakkertjønnhytta ligger strategisk plassert i forhold til vannene i området. Hytta ble satt opp på dugnad og vitner hvilken dugnadsånd det er blant ildsjelene i KSF!

ØRRET OG ABBOR:
I Skårnsjøen og Vakkertjønn er det abbor og ørret. I noen av vannene i området er ørreten enerådende.

PER HARRY ØIEN: I to mannsaldere har Per Harry Øien vandret rundt på Østkjølen med fiskestanga. I 2010 tok han en ørret her inne som veide 3 kg.

PER HARRYS HISTORIE

Sin første tur til Kjølen hadde Per Harry sammen med faren og bestefaren da han var seks år.

– På den tida gikk vi fra bygda, en tur som tok et par timer. Nå, nesten 60 år senere, ser jeg enda tydeligere hvor viktig dette fiske- og naturområdet ble i livet mitt. Mye fisk har det blitt, men antall fisk betyr ikke det samme som tidligere. De gode stundene ved nyingen om kvelden og det å ferdes her inne helt alene, eller i de senere årene sammen med jenta mi, er i dag en like viktig verdi som selve fisket, forteller vår gode kjentmann.

Per Harry regner sønnavær som positivt for fisket i området, særlig tidlig på sesongen. Grovt skrevet starter den fra midten av juni. Naturligvis avhenger dette av om våren er sein eller tidlig og/eller om vinteren har vært streng med mye snø.

Panter Martin-spinner og slukene Sølvkroken Aura og Blue Fox er favorittene til vår guide. Ellers har Per Harry en forkjærlighet for den gode, gamle Andersduppen i kombinasjon med mark. Duppen gir to særlige fortrinn: På grunn av dens tyngde gir den lange kast. Siden dette er en såkalt glidende dupp, gjør den det mulig å presentere marken på bunnen.

VAKKERTJØNN OG SVARTTJØNN

Stien vi følger mellom foreningshytta ved Skårnsjøen og Vakkertjønnhytta, som blir vår base under turen, er historisk. Siden pilgrimenes vandring mot Nidaros og St. Olavs grav, har den vært «stamvei» mellom Koppang og Rendalen. Det blir sagt at det kanskje var pilgrimene som satte ut abboren i vannene langs leden. Abbore er det uansett i de fleste vannene leden følger.

Vakkertjønnhytta ved Vakkertjønn ligger strategisk plassert i forhold til fiskevannene i området. Vakkertjønn

BRENNKROKTJØNN:
Like sørvest for Vakkertjønnhytta ligger Brennkroktjønn. Vannet er meget grunt og kanskje det aller beste vannet i området. Legg merke til den karakteristiske Langtjønnknappen i bakgrunnen.

HARRYS FAVORITTER:
Kjentmann Per Harry Øien ble spurt om å vise sine tre favorittsluker, og her er de: Panter Martin (f.v.), Sølvkroken Aura og Blue Fox.

byr på ørret og abbor av grei størrelse, og disse kan du nesten fiske fra verandaen til hytta, som du kan leie.

Bare noen minutter fra her fra ligger Svarttjønn. Et spennende vann! KSF hadde i 2012 prøvofiske her. Sju garn (med ulike maskevidder) ga på et garnsett flere fisker på 0,5–1 kg. Den største veide 1,5 kg. Ørret er hvert år de siste årene satt ut her (to-somrig fisk).

Jeg likte dette vannet veldig godt,

selv om jeg verken kjente eller så fisk under den bløte og hustrige kveldsturen hit. Vannet hadde liksom en egen stemning som er vanskelig å beskrive i ord eller bilder.

VILLMARKSFØLELSE OG «KNAPPER»

Vår første stopp sammen med Per Harry blir Langtjønn. Vannet bærer navnet med rette der det ligger langt og smalt. Like ved det ligger «knappene»; små, runde fjellknauser som på en godværsdag må

Fisketips

Adkomst: Kommer du sørfra, kjører du forbi Koppang mot Rendalen. Etter 4 km svinger du av til høyre mot Lia gård. Kjør 1,5 km og ta av til høyre ved skilt til Bakmyraveien. I enden av veien er det gode parkeringsmuligheter. Herfra følger du merket sti mot Skårnsjøen.

Det tar en snau halvtime å gå til Skårnsjøen og et kvarter herfra til Vakkertjønn.

Stiene er meget godt merket og skiltet. En del av traseen følger pilgrimsleden mellom Koppang og Lia gård og Rendalen.

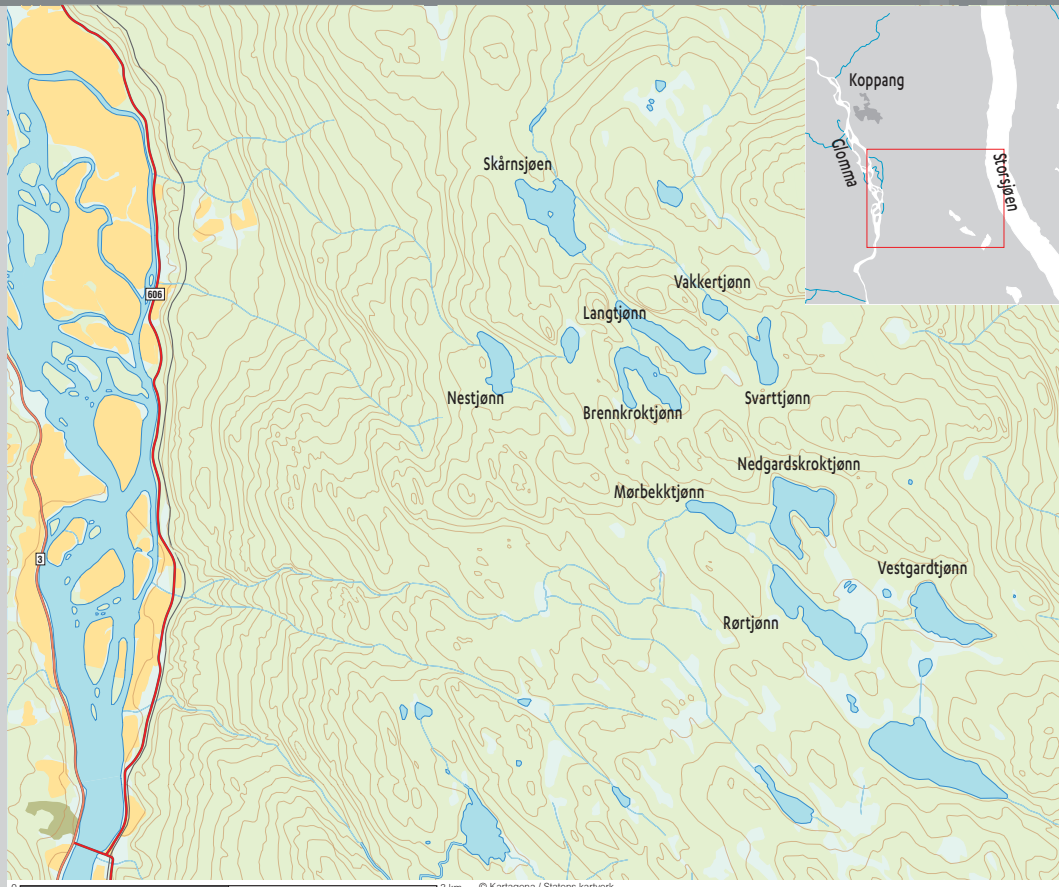
Fiskekort: For Østkjølen, fås kjøpt på YX bensin i Koppang, tlf 62 46 00 54.

Døgn kr 30, tre døgn kr 60, uke kr 100 og år kr 200. Ingen minstemål eller fangstbegrensninger. Fiske er tillatt hele året, utenom gytetida for ørret.

Overnatting: KSF har to hytter for utleie: Skårnsjøhytta ligger ved Skårnsjøen, mens Vakkertjønnhytta ligger ved Vakkertjønn. Skårnsjøhytta er en stor og meget fin og nyrestaurert, laftet hytte. Hytta ved Vakkertjønn er av laftet tømmer, helt ny og har også høy standard. Ligger fint plassert i forhold til flere av fiskevannene! Ved, gass, kjøkkenutstyr og utedo til begge hyttene. Hyttene leies ut til utenbygds, men medlemmer i KSF har førsterett. Pris for langhelg (torsdag til søndag) er kr 500/pers. Fiskekort er inkludert i prisen. Henvendelse til Erik Trøen, tlf 950 56 765 eller e-post: erik.troen@sparebanken-hedmark.no.

Isfiske: SFK kjører opp skuterløyper og tar på seg fraktoppdrag av utstyr inn til hyttene.

Annet: Mobildekning er fra god til ingen. Husk beskyttelse mot mygg!

Fiskekultivering siden 1931

Østkjølen fiskeområde disponeres av og en mindre del eies av Koppang sportsfiskeres forening (KSF). Det strekker seg fra Skårnsjøen i nord til Netsjøen i sør, en strekning på ca 20 km og 10 vann.

KSF ble stiftet i 1931, og den teller i dag omlag 340 uten-/innenbygds medlemmer. Foreningens tidligste formål står fortsatt i statuttene: Å opphjelpe edel fiskebestand, og skaffe foreningens medlemmer adgang til fiske og rekreasjon.

Hjemmeside: www.koppangsportsfiskere.no

I de fleste vannene er det lite eller ingen rekruttering av ørret. Kjøttfarge og kondisjon på fisken i vannene er over det jevne meget god.

Siden 1931 har KSF satt ut ørret i området de disponerer. Årlig settes det ut fisk for 25 000–30 000 kr. En- og to-somrig ørret blir satt ut fra isen. Fisken leveres av Rendalen settefiskanlegg. Vannene blir kalket med helikopter etter behov.

gi en fantastisk utsikt! Mer enn to ganger drømte jeg om hvor fint det måtte ha vært å ha hatt leirplass på en av dem. Våkne tidlig, lytte til stillheten og oppleve at morgensola sakte setter farge på en ny dag. Den høyeste av tre knappene i området heter Skårnsjøknappen (797 moh).

I Langtjønn får vi noen greie steikeørreter. Fisken er i lausbett, så for hver fisk vi kan legge i steikepanna om kvelden, må vi legge ned en god innsats. Været som først smilte skal nå og framover forvandles til å bli hustrigere og våtere. Enda verre: Fisket skal bli en meget krevende oppgave.

Vi befinner oss altså i hjertet av området KSF forvalter. Her inne finner

en noe av den følelsen du opplever i Femundsmarka; en villmarksfølelse og den egne stillheten fjellskogen byr på. På 50-tallet ble det drevet mye skogsdrift her, men etter det har skogen stort sett fått stå i fred. Skogsbildet er derfor ikke brutt opp av veier og felter med snauhogst. Det passer ypperlig om du søker bort fra stress, dekning for mobil, tempo og hastige lyder.

BRENNKROKTJØNN – GROMVANNET

Neste stopp blir Brennkroktjønn. Dette er et grunt og gromt vann med grov ørret, ifølge Per Harry.

Været har blitt surere, og det har

SISTE STIKK: Ørretene satt langt inne på turen på grunn av kjølig og regnfullt vær. Audne Kristiansen Stømner traff likevel blink da han plasserte sildesluken i vaket til denne ørreten. Her med faren Tom-Erik Stømner.

GOD KVALITET: Ørreten var i det store og hele av meget fin kvalitet, konstaterer Tom-Erik Stømner fra Kongsvinger.

Grov ørret i Negardskroktjønn

– Vannene i vårt område er stort sett grunne. Brennkroktjønn er grunnest og Langtjønn dypest, 21 meter. De fleste av dem er lite preget av humus og vannet er derfor «blankt». Marflo finnes i de fleste av våre vann, men det ser ut som det kan være mindre i Brennkroktjønn og Svarttjønn enn hva det var. I Langtjønn, Brennkroktjønn og Negardskroktjønn skal det være bra med krepsdyret, forteller formann i KSF, Erik Trøen.

I området KSF forvalter finnes det fem fiskearter: Ørret, abbor, ørekyte, røye og lake.

Kort om andre vann i området:

Skårnsjøen: Ørret, abbor og ørekyte. Ørret på 400–700 g. Kilosfisk er sjelden. Vannet regnes som det mest produktive i området. Ørreten her er selvreproduserende. Fisken har fin kjøttfarge. Båt til benyttelse for dem som har løst fiskekort. Her ligger en meget flott gapahuk med god plass og tilhørende ildsted. Foreningshytta til KSF ligger også ved vannet.

Langtjønn: Karakteriseres sammen med Skårnsjøen som et familievennlig vann med mye ørret i klassen steikepannefisk. Ligger i vakkert landskap hvor de karakteristiske «fjellknappene» er framtrepende.

Brennkroktjønn: Regnes som det beste fiskevannet i området. Her ligger en åpen ljørbu, oppført i 1866 i forbindelse med tømmerhogst. Bua har tre brisker, åpent ildsted midt i rommet og ei ljøre i taket, derav navnet ljørbu. Bua gir oss en påminnelse om at det ikke er så lenge siden Norge var et fattig land! KSF har planer om å flytte ljørbua til andre siden av vannet og å restaurere den.

Negardskroktjønn: Her fikk reporteren dokumentert den største ørreten. Den veide 3 kg og ble tatt av Per Harry Øien på sluk i 2010.

Svarttjønn: Ørret. Ligger like ved Vakkertjønnhytta.

Revtjønn: Lite tjern hvor det kun går abbor.

Øvre Nesstjern: Kun røye, mest småfallen fisk.

Svestadtjønn: Mye ørret av mindre størrelse, familievennlig ved vei.

Okstjønn: Ørret opp til kiloen, ved vei, men utpå sommeren er det en del gress i vannet.

Nettsjøen: Fantastisk vann, ørret i stor og bra kvalitet, abbor over kiloen.

Slørbekk: Uberørt gammelskog. Villmarks vann med abbor.

Lorttjønn: Mindre fiskevann med veldig mørk ørret, fin kondisjon.

Mørbekk: Ørret og lake. Næringsrikt, flere bekker inn. «Julegriser» på kiloen. Mye gress utpå sommeren. Selvrekutterende.

begynt å regne. Når vi i tillegg er i midten av juni og såpass høyt over havet har ikke vår kjentmann den helt gode magefølelsen for fisket.

Nesten som ut av intet kommer tre fiskere ut av skogen. Sveitseren Boris Fuchs studerer på Høgskolen på Evenstad og er her inne for andre året. Med seg nå har han sine to fiskeinteresserte landsmenn. De overnatter i den åpne ljørbua ved vannet.

– Det gir en helt spesiell atmosfære, men vi burde hatt med myggnett! forteller Boris, og viser fram råvarene til dagens måltid; noen småabborer og et par ørreter.

Været har stilnet og vannet ligger speil blankt. Per Harry prøver å fiske med Andersdupp og mark. Det enkleste er å skylde på andre, sier et ordtak. Men vi føler ikke å bortforklare oss ved at det kalde og fuktige været må ta skylda for at fisket går så trått. Men som på turer før klarer yngstemann på laget, Audne, å oppfylle fotografens høyeste ønske om fisk av fotogen størrelse. Og han gjorde som en sjørøretfisker i Oslofjorden sa: – Treffer du i vaket med sluken, treffer du gjerne også blink!